

การอภิปรายผลการวิจัย

การเปรียบเทียบอิทธิพลจากบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่มีต่อการตัดสินใจมาเป็นครุระหว่างกลุ่มต่าง ๆ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน ผลปรากฏว่าการตัดสินใจของครูและนิสิตส่วนใหญ่ เนื่องจากความตองการและตั้งใจของตนเอง การตัดสินใจที่ใฝ่เลือกกรองลงมา คือความตองการของมีคามารคาและช่วยตัดสินใจให้คลาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในวัฒนธรรมไทยมีคามารคาเป็นที่เคารพที่สุดของบุตร การตัดสินใจต่าง ๆ จะเป็นการเรียนหรือการเลือกงาน หรือการเลือกคู่กัที่ ซึ่งอย่างน้อยมีคามารคาอาจจะมีส่วน นอกจากนี้มีคามารคาเป็นผู้มีส่วนในการออกค่าใช้จ่ายให้ศึกษาเล่าเรียนอีกด้วย ผลการตัดสินใจระหว่างครูชายกับครูหญิงยังเนื่องมาจากทั้ง ๒ ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือครูชายส่วนหนึ่งมายังอาชีพครูเนื่องจากความตองการและตัดสินใจด้วยตัวเอง แต่ครูหญิงส่วนมากยอมว่า เนื่องจากความตองการของตนเองและอิทธิพลจากคนอื่นช่วยตัดสินใจให้ ความแตกต่างนี้อาจเนื่องจากการเลี้ยงดู เด็กผู้ชายส่วนใหญจะถูกสอนให้พึ่งตนเอง เพราะตนต้องเป็นผู้นำ แต่ผู้หญิงต้องเป็นผู้ตาม หรือตองการใฝ่ได้รับความดูแลช่วยเหลือตลอดเวลา ดังจะเห็นได้จากสุภาษิตไทยบทหนึ่งว่า "สามีเปรียบดังช้างเท้าหน้า ภรรยาเปรียบดังช้างเท้าหลัง" และ "เจ้าโงมงามทรามรักของแม่เฒ่า อมาจิมเคยจงจำนสิ่งสอน ก็ศักรูปมาเหมือนเมษิกร จงโอบอ้อมฝากองค์พระทรงฤทธิ"^๒ หรือสาเหตุอีกอันหนึ่งนี้อาจจะเป็นไปได้คือ ผู้ชายส่วนใหญ่ไม่ตอง

^๑พลตรีพระยาอนุภาพไตรภพ การสมาคม โรงพิมพ์กรุงเทพบรรณาการ ถนนเจริญกรุง
พระนคร พ.ศ. ๒๔๔๔ หน้า ๕๑-๕๒

^๒ราชบัณฑิตยสถาน ประชุมปริวรรตสุภาษิตและสุภาษิตสอนสตรี โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร
พ.ศ. ๒๔๗๐ หน้า ๑๐

การเป็นครู^๓ แคว้นที่มาเป็นครูสา เหตุหนึ่งนั้น เพราะบิคามาร คามีอิทธิพลต่อการศึกษา^๔ นอก จากนี้ครูชายก็ได้แสดงเหตุผลอื่น ๆ เช่น ต้องใช้ทุนในกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องเลือกเข้าได้ และยังไม่มียานอื่นที่ลึกลง (ตารางที่ ๒)

กลุ่มครูปริญญากับครูไม่มีปริญญา มีสาเหตุการตัดสินใจแตกต่างกัน (ตารางที่ ๔) คือ ครูปริญญาส่วนใหญ่มาเป็นครู เนื่องจากได้รับทุนของกระทรวงศึกษาธิการ และยังไม่มียานอื่นที่ลึกลงหรือยังไม่มียานเลือกอาชีพนั้น อาจจะเป็นเพราะขณะศึกษาครูปริญญาต้องการทุนเรียน เมื่อได้ทุนแล้วเป็นหน้าที่ที่จะต้องใช้ทุนการเป็นครู การเปรียบเทียบการตัดสินใจของกลุ่มครูกับ นิสิตมีความแตกต่างกัน (ตารางที่ ๕) สาเหตุที่เห็นได้ชัดก็คือ นิสิตกล่าวว่าความต้องการของตนเองเป็นส่วนใหญ่ แต่ได้รับอิทธิพลจากคนอื่นบ้างเล็กน้อย และจะปฏิเสธอิทธิพลที่เนื่องมาจากความ คอสมการหรือคำแนะนำจากคนอื่นแค่อ้างเดียว และในข้อที่เป็นความต้องการของบิคามารคา พร้อมทั้งช่วยตัดสินใจให้ควมทั้งของครูปริญญาและครูไม่มีปริญญา มีผู้เลือกตอบมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่า คนไทยนั้นยังอยู่ในกรอบคำของพ่อแม่ ดังในคำกล่าว "บุตรอยู่ในกรอบคำของบิคามารคาสมเป็น ผู้ควรได้รับทรัพย์ มฤคค...."^๕ และครูปริญญาส่วนใหญ่เลือกคำตอบ "อื่น ๆ" มาก พร้อมทั้ง ระบุว่า การมาเป็นครูเนื่องจากสอดคล้องเลือกเข้าเรียนได้ ได้รับทุนจากกระทรวงศึกษาธิการ และไม่มีทางอื่นเลือก แสดงว่าครูปริญญายังไม่ต้องการจะเป็นครู (ซึ่งจะดูได้จากตารางที่ ๔) เพื่อสนับสนุนคำกล่าวนี้

^๓L.M. Chamberlain and L.W. Kindred, The Teachers and School Organization, Prentice Hall Inc. New York, 1959, 96 -97

^๔Elizabeth Hurlock, Child Development 4th ed. Tokyo, Kogakusha Company, Ltd 620

^๕สมเด็จพระสมพะเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส อรรถศาสน์ พ.ศ. ๒๔๔๔ หน้า ๒๔

เมื่อพิจารณาระยะเวลาที่คาดหวังว่าจะมีคณาจารย์ ครูชายกับครูหญิงแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญ (ตารางที่ ๖) ครูชายส่วนใหญ่จะมีคณาชีพจนกว่าจะมีงานใหม่ที่ดีกว่า ส่วน
 ครูหญิงจะยอมรับเกษียณอายุ และถาวรที่ครูชายต้องการ เปลี่ยนอาชีพอาจ เป็นเพราะครูชายอายุ
 เฉลี่ยประมาณ ๓๐ ปี อาจจะมีดีกว่าคนอายุยังน้อยพอที่จะเปลี่ยนอาชีพได้ใหม่ ส่วนหญิงจะมี
 อาชีพจนเกษียณอายุนั้นอาจจะเนื่องจากวัฒนธรรมไทยนิยามว่าอาชีพครู เหมาะสำหรับหญิง
 นอกจากนี้ยังมีบางคนบอกว่า ถ้าครอบครัวมีฐานะดีนักก็ปรารถนาจะลาออกเพื่ออยู่กับแม่บ้าน
 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะคนไทยชอบให้หญิงอยู่กับแม่บ้านมากกว่า ทั้งสมทรรูปก็กล่าวสอนหญิงไว้ว่า
 "อย่าชุกชนคมเพื่อนไพร่เพื่อนแซ่ เมื่อเห็นชอบนอนหมอนอยู่กับแม่บ้าน อย่าเที่ยวพลาบพุดผลอ
 ประเจอบประเจอะ ไร่ไรฉาวกราวเถรียวยายเถรียวด พังไหนดเนื่อความคบถนกัน ระวัง
 คุเรือมเข้าเขวของ จะมกพรองอะไรที่ไหนดนั้น"^๒ ซึ่งผลที่ได้ออกก็สะท้อนกับการเปรียบเทียบของ
 Mori^๓ ที่ว่านิสัยหนึ่งของการจะมีคณาชีพจนกว่าจะมีครูซึ่ง เป็นการเริ่มต้นครอบครัวอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ก็เปรียบเทียบระยะเวลาที่คาดหวังจะปิดในอาชีพครูระหว่างครูโรงเรียน
 รัฐบาลกับครูโรงเรียนราษฎร์ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่จะ
 อยู่จนเกษียณอายุ ในขณะที่ครูโรงเรียนราษฎร์จะมีคณาชีพจนกว่าจะมีงานใหม่ (ตารางที่ ๗)
 ทั้งนี้เพราะความมั่นคง สวัสดิการที่ไ้ ฐานะตำแหน่งของโรงเรียนรัฐบาลดีกว่าโรงเรียนราษฎร์
 จากการวิจัยยังได้พบว่าระยะเวลาที่คาดหวังจะมีคณาชีพครูของคณะครูปริญญาตรีไม่มี
 ปริญญา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกัน โดยที่ครูปริญญาส่วนใหญ่จะอยู่ในอาชีพ
 จนกว่าจะมีงานใหม่ที่ดี ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะครูปริญญาดีกว่ามีปริญญาของคนอาจประกอบงานอื่น

^๒ พระครู ธรรมโสภิต สุภาหิมะระวง สุภาหิมะระวง สุภาหิมะระวง สุภาหิมะระวง สุภาหิมะระวง
 ประจวบคีรีขันธ์ ๒๔๔๘ หน้า ๑๖

^๓ Takako Mori, "Analysis of Factors Influencing Motivation For Becoming a Teacher" The Journal of Educational Research Vol.60(4) December, 1966, 175 - 179.

^๔ วิชาครู ป.ม. ศูนย์รวมครูหญิงก้าวหน้า พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๐ หน้า ๑๕๒-๑๕๔

ได้คิดว่า อาจจะเป็นเพราะครูไม่มีปริญญาที่มีประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยเฉพาะ จึง
 คงการจะประกอบอาชีพของคนที่ตรงกับวิชาที่เรียนมา หรืออาจจะเป็นเพราะการไม่มี
 ปริญญาเลย หรือมีเพียงประกาศนียบัตรวิชาครูอาจหางานอื่นทำได้ยากกว่างานสอน

การเปรียบเทียบระยะเวลาที่คาดว่าจะมีค่าจ้างครูของกลุ่มครูและนิสิตได้ผลเช่น
 เกียวกัน ครูส่วนใหญ่ต้องการจะยึดอาชีพครูจนเกษียณอายุ แต่นิสิตคิดว่าจะอยู่เป็นครูจนกว่าจะ
 ได้งานใหม่ที่ได้ดีกว่า (ตารางที่ ๕) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนิสิตยังมีโอกาสเลือกอาชีพ แต่ครูได้
 เลือกอาชีพแล้วและปฏิบัติจนเคยชิน ไม่นึกจะเปลี่ยนงานใหม่แล้ว หรืออาจจะเป็นเพราะนิสิต
 เฉลียวกับการสอนและหลักวิชาการสอนในระดับของคณะฝึกสอน จึงทำให้ขยับการสอน
 หรือบางทีนิสิตไม่นึกจะยึดอาชีพครูเพราะรู้สึกลำบากใจในการสอน ซึ่งความลำบากใจนี้อาจ
 เนื่องมาจากว่าเป็นการปฏิบัติงานครั้งแรก เมื่อทำในระยะหนึ่งแล้ว อาจรู้สึกสบายใจขึ้นและ
 คิดว่างานสอนคงไม่ยากเกินไปนักก็อาจเป็นได้

ในการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่มีต่ออาชีพครูระหว่างกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้
 เทส ระดับการศึกษา ประเภทของโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอนเป็นตัวแทนพบว่า มี
 ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างครูปริญญากับครูไม่มีปริญญา โดยที่คะแนนเฉลี่ยของครู
 ไม่มีปริญญาสูงกว่า หมายความว่าครูไม่มีปริญญาจะมีทัศนคติต่ออาชีพครูดีกว่าครูปริญญา ทั้งนี้
 อาจเป็นเพราะครูปริญญาอาจคิดว่าตนเองมีปริญญาที่สามารถจะประกอบอาชีพอื่นได้ถ้าหาก
 กว่าอาชีพครู ในขณะที่ครูไม่มีปริญญาไม่มีทัศนคติที่ค่อนข้างดีต่ออาชีพครู เพราะครูไม่มีปริญญา
 ส่วนมากเรียนมาเพื่อเป็นครูโดยตรง และโอกาสประกอบอาชีพอื่นได้คิดว่าอาจจะน้อย

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่ออาชีพครูระหว่างผู้ที่ เป็นครูแล้วในระดับปริญญาตรีกับนิสิต
 และระหว่างกลุ่มครู กับนิสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูมากกว่า
 ครูในระดับปริญญาตรี และกลุ่มครู (ตารางที่ ๑๐) ทั้งนี้เพราะนิสิตอาจมีความคิดเห็นความอึดอัด
 ซึ่งอาจจะไม่เป็ยเช่นนั้นจริง ๆ ก็ได้

ธีรชัย ปุณฺณโชติ "ทัศนคติเกี่ยวกับการเป็นครูของนิสิตครูศาสตร์ หลักสูตร ๒ ปี ที่
 เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๐๕" โครงการศึกษา ๒๕๐๕ ๕๐ หน้า

เมื่อพิจารณาคร่าวๆ เลียบแล้ว เห็นว่าครูและนิสิตมีความแตกต่างในด้านที่ว่า อาชีพครู
 หางานได้ง่าย ครูมีความเห็นว่าไม่ยากนัก แต่นิสิตเห็นว่าการหางานครูง่าย ทั้งนี้เพราะนิสิต
 อาจจะคิดว่าปัจจุบันโรงเรียนเปิดใหม่อีกมากมาย ในเรื่องการหยุดพักและวันหยุดของครูนั้น
 ครูส่วนใหญ่ยังไม่พอใจ เนื่องจากต้องทำงานในระหว่างช่วงหยุดนั้น เช่นตรวจข้อสอบ ทำ
 ค.๒ก. ซึ่งในขณะสอบไล่และสอนคัดเลือก กว่าจะงานเหล่านี้จะเสร็จก็จะใกล้จะเปิดเทอม ครู
 ต้องเตรียมตัวสำหรับเทอมใหม่ต่อไป บุคคลภายนอกคิดว่าครูมีเวลาพักผ่อนมากและนิสิตก็มีความ
 เห็นเช่นเดียวกัน ซึ่งผลที่ได้เหมือนกับของ Mori^{๑๐} ซึ่งพบว่ามีความแตกต่างระหว่างผู้ที่บิ
 อาชีพครูชายและผู้ที่เป็นอาชีพครูหญิง ส่วนเรื่องการใช้รายขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ครูมีความเห็นว่า
 ค่อนข้างจ่ายมาก ส่วนนิสิตคิดว่าไม่มากนัก ที่ครูและนิสิตเห็นแตกต่างกันนี้ เพราะว่า ครูอาจจะคิด
 ว่าในขณะที่ตนเรียนนั้นเสียค่าใช้จ่ายหลายอย่าง แต่นิสิตอาจจะคิดว่าเทียบกับการเรียนแขนงอื่น
 ซึ่งอาจจะสิ้นเปลืองกว่าก็เป็นได้ ในเรื่องว่าเห็นจำนวนครูไม่พอใจในส่วนที่จะได้รับในขณะ
 ที่นิสิตมีความพอใจ ซึ่งทั้งนี้อาจจะเนื่องจากความคิดเห็นของครูโรงเรียนราษฎร์มีส่วนอยู่มาก
 ซึ่งไม่พอใจ เพราะโรงเรียนราษฎร์ไม่มีการให้ค่าเห็นจำนวนครู นอกจากนั้นครูมีความเห็นในเรื่อง
 การลาป่วยว่าค่อนข้างพอใจ แต่นิสิตมีความเห็นว่าพอใจทีเดียว ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูได้
 มีประสบการณ์มาแล้ว ใ้พบว่าคนเราอาจจะป่วยขึ้นในระยะยาวได้ การลาป่วยจึงควรมีให้
 สำหรับในกรณีที่เป็นเช่นนั้น ส่วนความมั่นคงของอาชีพครู ครูคิดว่าไม่มั่นคงนัก แต่นิสิตเห็นว่าม
 ความมั่นคงมาก ซึ่งเหตุผลก็เนื่องจากเป็นความเห็นของครูโรงเรียนราษฎร์ไม่มั่นใจในความ
 มั่นคงของโรงเรียนที่สอนอยู่ก็เป็นได้ ในข้อที่กล่าวถึงการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ครูมีความเห็น
 ว่าควรทำบางครั้ง ส่วนนิสิตมีความเห็นว่าควรเข้าร่วมบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากภาวะ
 ทางเศรษฐกิจของครูไม่ใคร่ดี จึงทำให้การเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนของครูไม่บ่อยนัก หรือครู
 ต้องมีการกระทำการเตรียมตัวในการสอนอยู่ตลอดเวลา และเกี่ยวกับประสบการณ์ของครูเปิดโอกาส
 ให้ก้าวหน้าไปสู่อาชีพอื่น ครูมีความเห็นว่าก้าวหน้าไม่ทันนัก ส่วนนิสิตเห็นว่ามีโอกาสดี ซึ่ง

^{๑๐} Mori, Takako, อ้างแล้ว

ความเห็นของครูตรงกับความเห็นของผู้ที่จะเป็นครูของ Mori^{๑๑} ทั้งนี้เพราะครูเป็นอาชีพ
 ที่ต้องปรับปรุงตัวในคาบความรู้อยู่เสมอ ทั้งยังมีการสอนเพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ เช่น สอนพิเศษ
 มีตนเองของกระทรวงศึกษาธิการ เว้นแต่การศึกษาขั้นต้น (ภาคค่ำ) ของวิทยาลัยการศึกษา
 ประสาสมัคร ซึ่งหากว่าหน้าในอาชีพครูนั้นมากกว่าอาชีพอื่น และสำหรับผู้ที่ปรารถนา
 อยู่แล้วก็มีทางที่จะลาศึกษาต่อได้ อีก เหล่านี้มันคิดอาจจะยังไม่เคยคิดในแง่นี้ก็ไม่ได้ เรื่อง
 เพื่อนร่วมงานของครู ซึ่งครูมีความเห็นจะจัดกระจายตั้งแต่เขาเป็นจนถึงเขานี้ดีมาก แต่
 นิสิตคิดว่าน่าสนใจมากทีเดียว การสังสรรค์ก็เกิด ครูมีความเห็นจะจัดกระจายตั้งแต่ไม่
 คอยจนถึงดี แต่ นิสิตเห็นว่าดีมาก ซึ่งการแตกต่างกันทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดกันมากกว่า
 อาจจะมีปัญหาจากที่สังสรรค์ก็เกิดมากกว่า นิสิต และสุดท้ายคือความแตกต่างในความคิดเห็น
 เกินกว่าการไร้สติปัญญาในการสอน ครูมีความเห็นว่าต้องใช้สติปัญญามาก ส่วน นิสิตเห็นจะจัด
 กระจายตั้งแต่ไร้สติปัญญาน้อยไปจนถึงดีมาก ที่ความเห็นต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องจากครูไม่ประสบ
 การดีในการสอนและพบปัญหามากกว่า

ส่วนความความเห็นของครูและนิสิตที่เหมือนกันคือ ความง่ายของครู ทั้งครูและนิสิตมีความ
 เห็นพ้องกันว่า การสอนทำให้ถึงเครียดมาก สถานที่ทำงานน่าทึ่งทศใจ และในเรื่องความสัมพันธ์
 ของงานกับสังคมครู ทั้งครูและนิสิตเห็นว่าครูปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้เรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะการ
 เว้นการสอนจะต้องมีการค้นคว้าวิชาความรู้อยู่เสมอ และคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีคุณค่าประโยชน์
 ต่อสังคม และสิ่งหนึ่งซึ่งทั้งครูและนิสิตมีความเห็นเช่นเดียวกันคือ เนื้อหาปรับปรุงตนเอง และ
 ก้าวหน้า ครูพอใจมาก เนื่องจากความปรารถนาของครูที่หมกมุ่นร่างกายและกำลังใจเพื่อมุ่งหมาย
 อันดี

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับอิทธิพลที่มุ่งใจในอาชีพการของครูที่เป็นครูแล้ว
 และของนิสิตที่แตกต่างกัน คือเรื่องรายได้ของครู การเรียนของครูและประสบการณ์ของการเป็นครู
 เปิดโอกาสให้ก้าวหน้าและก้าวไปสู่อารชีพอื่นได้เพียงไร การแข่งขันกันเองในอาชีพ การศึกษาต่อ
 และการปฏิบัติตามจรรยาครู ซึ่งในเรื่องของรายได้ การเรียนครูเปิดโอกาสให้ก้าวหน้า การ
 แข่งขันกันเองในอาชีพครู เกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน และการปฏิบัติตามจรรยาครู ทัศนคติของ

^{๑๑} Mori, Takako, อ้างแล้ว

นิสัยสูงกว่าของครู หมายความว่า เรื่องเหล่านี้จะสามารถจูงใจนิสัยให้มายึดอาชีพครูได้มากกว่าครู นอกจากประสบการณ์เป็นครูเปิดโอกาสให้ก้าวหน้าและก้าวไปสู่อาชีพอื่น หมายความว่า ท่านนี้สามารถจูงใจครูให้มาเป็นครูได้มากกว่านิสัย

ส่วนในข้อที่สามารถจูงใจทั้งนิสัยและครูให้มาเป็นครูได้อย่างมีนัยสำคัญคือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่หางานง่าย โรงเรียนเป็นสถานที่มาทำงาน ประสบการณ์ของการเป็นครูทำให้ก้าวหน้า การแข่งขันกันในอาชีพครู ครูเป็นหัวของตัวเอง การเรียนครูนั้นง่าย และครูของมีจรรยาครู นอกจากนี้ความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญเฉพาะของครูในเรื่องของนำเห็นจำเป็นอายุ การยกย่องว่าอาชีพครูมีเกียรติ การสังสรรค์กับเด็ก และครูต้องเขารวมกิจกรรมหลายอย่าง ส่วนของนิสัยที่มีนัยสำคัญ การเรียนเป็นครูเสียค่าใช้จ่ายน้อย การเรียนครูทำให้ก้าวหน้าและอาชีพครูเปิดโอกาสให้ศึกษาในวิชาที่ตนชอบและสนใจ ซึ่งหมายความว่าความสัมพันธ์เหล่านี้ถ้ามีค่าสูงก็สามารถจูงใจให้ครูและนิสัยมาเป็นครูได้มาก นอกจากข้อที่ว่าการยกย่องนั้นก็ว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสัมพันธ์ไปในทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า แม้ทัศนคติยิ่งก็ยังไม่สามารถจูงใจให้นิสัยมายึดอาชีพครู ทั้งนี้เพราะนิสัยอาจจะมีความคิดเหมือนคนทั่ว ๆ ไปว่าอาชีพครูมีเกียรติแคบกว่าจนก็อาจเป็นได้